

Kazalo

Nekaj misli o moralnem liku pravnika <i>Ljubo Bavcon</i>	9
O pravniškem poklicu <i>Janez Kranjc</i>	15
V viharnih časih <i>France Bučar</i>	37
Poklicni izzivi za mlade pravnice in pravnike <i>Šime Ivanjko</i>	55
Dvomi o samoumevnosti <i>Jože Mencinger</i>	91
Izziv braniti šibke(jše)ga <i>Peter Čeferin</i>	113
Pisalo se je leto 1959 <i>Vlasta Nussdorfer</i>	149
Prav po pravici <i>Marko Pavliha</i>	173
Za (nove) izzive ni nikoli prepozno <i>Nataša Belopavlovič</i>	203
Zakaj sploh pravo <i>Vera Aljančič Falež</i>	219

JANEZ KRANJC, DOKTOR PRAVNIH ZNANOSTI, PROFESOR NA PRAVNI FAKULTETI
UNIVERZE V LJUBLJANI IN PRAVNI FAKULTETI UNIVERZE V MARIBORU

Rodil se je leta 1949 v Ljubljani, študij na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani pa je začel leta 1967. Diplomiral je leta 1971, magistriral leta 1974, doktoriral pa leta 1980. Študijsko se je izpopolnjeval na Dunaju (1975/76), v Cambridgeu (1987), Rimu (1988) in kot Humboldtov štipendist v Kölnu (1989). Tri mandate je bil dekan Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, tretji mandat pa je tudi član senata Univerze v Ljubljani. Je predsednik Sodnega sveta, v letu 2009 pa tudi Zveze evropskih pravnih fakultet (European Law Faculties Association – ELFA).

PARAFRAZA ZNANEGA SREDNJEVEŠKEGA REKA, ki je povelečeval znamenitega komentatorja Bartola,¹ na neki način ponazarja temeljni problem prava in s tem posredno tudi pravniškega poklica. Razhajanje med tistim, kar je, in tistim, kar bi moralo biti, med bitjo in najstvom, namreč ne označuje samo napetosti med veljavnim pravom in njegovo dejansko uporabo, marveč tudi med pravnikom kot poklicem in pravnikom kot konkretno osebo.

Če bi skušali opredeliti podobo pravnika v naši današnji družbi oziroma značilnosti, ki mu jih pripisujejo, potem bi verjetno opazili, da je podoba precej neenotna. Verjetno bi ugotovili, da v naši družbi ni posebnega zanimanja za pravnike in da tudi ni značilnih stereotipov, ki jih izražajo bolj ali manj grobe ameriške šale na račun pravnikov. Še največ ljudi bi, verjetno pod vplivom cenениh »pravniških« filmov, pravnika povezovalo s hitrim uspehom, dobrim zaslužkom in pripravljenostjo za denar zagovarjati različne nečednosti. Njihovim predstavam bi bila verjetno še najbližje mladenič ali mladenka v dragi obleki tujega izdelovalca, s športnim avtomobilom in uro znamke Breitling ali Rolex. Dlje bi splošna sodba o pravniki verjetno ne segla.

Pri tem je več kot na dlani, da gre za stereotipe. Pojem pravnik v podobi konkretnih oseb še zdaleč ni enoten, saj se posamezen prav-

*Še največ ljudi
bi pravnika
povezovalo s
hitrim uspehom
in dobrim
zaslužkom.*

---

¹ Nemo iurista nisi bartolista.

nik nujno razlikuje od drugega pravnika. Vprašanje, ki se postavlja, je torej, kaj je tisto, kar odlikuje dobrega pravnika oziroma katere so njegove značilne lastnosti. Odgovor na to vprašanje je pomemben zlasti za tistega, ki se odloča o izbiri poklica in bi rad postal (dober) pravnik.

I. Izpolnjevanje širšega poslanstva

V preteklosti so iz množice poklicev, ki so jih opravljali ljudje, izstopali trije. Posvečeni so bili skrbi za človeka v njegovi trojni naravi: kot telesnemu, duhovnemu in socialnemu bitju. Že od nekdaj so namreč šteli za nekaj posebnega poklic zdravnika, ki zdravi telesne bolezni, poklic svečenika/duhovnika, ki skrbi za človekovo dušo, in poklic sodnika/pravnika, ki s svojim delom omogoča mirno sožitje ljudi v družbi.

*S svojim delom
omogoča mirno
sožitje ljudi v
družbi.*

V antiki so te tri poklice povezovali z bogovi in božanskim. Svečeniki so bili vez med ljudmi in bogovi. Po takratnem verovanju so bili zmožni razumeti voljo bogov in z različnimi rituali in daritvami pridobivati njihovo naklonjenost. Zdravniški poklic je užival v antiki velik ugled in se je štel za poklic, ki je vrednem svobodnega človeka. Že zgodaj se je v zvezi z opravljanjem zdravniškega poklica izoblikovala poklicu lastna etika, ki je predpisovala posebno šolanje, ustrezen način življenja in delovanja ter predvsem spoštovanje poklicne skrivnosti. Vsak zdravnik se je moral s posebno prisrčno zavezati, da bo spoštoval dolžnosti svojega poklica.

Poklic pravnika je bil v antiki zelo blizu poklica svečenika. Svečeniki so skrbeli za ohranjanje miru v razmerju med ljudmi in bogovi, naloga pravnikov pa je bila ohraniti mirno sožitje med ljudmi. Vendar pa so se te, sprva močne sakralne prvine prava, kmalu umaknile profanim. Pravni poklic je v zavezanosti idealu pravičnosti ohranil povezavo z božanskim.

Če pogledamo našete tri poklice, vidimo, da niso namenjeni le opravljanju določenega dela, marveč izpolnjevanju določenega šir-